

ATA KAĞAN

Beylerbeyi Gökтуğ Ata ve onun boyu diğer boylarla yaptıkları savaşta yenilince yersiz yurtsuz kalmıştı. Yeni bir yurt aramaya koyuldular. Kırk gün kırk gece aradılar fakat Beylerbeyi Gökтуğ Ata'nın hatunu Gökçe Hatun hiçbir yeri beğenmiyordu. Ona göre hiçbir yer eski yurtları gibi güzel değildi. Çünkü Gökтуğ Ata ile orada büyümüşler, orada evlenmişlerdi. Oğulları orada doğmuştu.

Günler, aylar geçmişti. İl il, yurt yurt dolaştılar. Sonunda bir yeri beğendi Gökçe Hatun. Gerdi okunu Gökтуğ Bey; çekti, çekti ve bıraktı. Dört bir yana yayıldı attığı oklar. Gökтуğ Ata'nın gücü kuvveti çoktu, ok atışı dillere destandı. Attığı oku bulmak için günlerce yürümek gerekirdi. Yine öyle oldu. Yanındaki erler okların düştüğü yerleri günlerce aradılar, aradılar ve sonunda buldular. Bu okların düştükleri yerler yurtlarının sınırı oldu. Yeni yurtları yemyeşildi. Otlakları geniş, meyveleri lezzetli, suyu bol bir yerdi. Gökтуğ Ata, oklarıyla adeta cenneti yurt yapmıştı boyuna. Yurtlarının adına "Uçmağ" dediler. Burada uzun yıllar yaşamlarını sürdürdüler.

Yazlar geldi, kışlar geçti. Bir kış gününde bir bebek dünyaya geldi. Bu bebek Gökтуğ Ata ile Gökçe Hatun'un bebeğiydi. Dedesi çıktı obanın meydanına söyledi, görelim bakalım ne söyledi:

"Bir oğlu oldu oğlumun

Ömrü uzun olur inşallah.

Büyüsün, serpins günbegün,

Yurduna kök salsın inşallah.

Ataları gibi cesur olsun diye

Bir adı Ata olsun,

Boyumuzu güçlü kılsın diye,

Bir adı Kağan olsun.

Adını biz verdik, yaşını Allah versin,

Ata Kağan boyumuza uğur getirsin.”

Ata Kağan büyüdü, serpildi. Dedesinin dileklerindeki gibi cesur oldu, güçlü oldu. At binmesi de, ok atması da, av avlaması da dillere destan oldu. Adaletiyle boyunun sevgisini kazandı; akli ve gücüyle düşmanına korku saldı. Adına maniler yazıldı:

Kışımızı yaz eyleyen,

Obamızı çekip çeviren,

Bizi diri ve bir eden,

Düşmanı akıyla yok eden,

Usul erkânıyla anılan,

Çok yaşa Kaan'ım sen çok yaşa...

Bu yiğidin seveni çok olduğu gibi düşmanı da çoktu. Yurtları çok güzeldi, verimliydi. Burayı isteyen çoktu. Onları hain bir saldırı bekliyordu, bir gece olanlar oldu, görelim bakalım ne oldu?

Oba geceleri çok ıssız bir yerdi. Ata Kağan düşmanlarının yurtlarında gözü olduğunu bilmekte, bu yüzden hep tetikteydi. Ata Kağan'ı yine uyku tutmamıştı. Hava almaya çıktığı sırada bir ses duydu ve hemen tehlikeyi sezdi, düşman askerleri etraflarını sarmıştı. Hemen babasının çadırına koştu. Çadırına izinsiz girilince Göktuğ Bey sinirlendi:

-- Kimmiş bu densiz bu saatte?

-- Benim baba, hemen erlere haber yollamalıyız.

Göktuğ Ata Bey'in siniri, oğlunun sesini duyunca yerini endişeye bıraktı:

-- Hayırdır oğul?

Ata Kağan durumu anlattıktan sonra herkes hazırlandı sessizce, zaten hazırlardı bu geceye. Gökteki yıldızlar şahit oldu her şeye. Ok sesleri vardı sadece sessizlikte. Çetin bir savaş idi, gece boyu da sürdü;

gün doğarken düşman obadan sürüldü. Ata Kağan'ın tek amacı boyunu korumak, obasını kurtarmaktı. Başardı da ona yardım eden yiğitlerle birlikte. Ama Göktuğ Ata Bey şehit düştü o karanlık gecede. Ata Kağan bunu hazmedemedi. Haber saldı tüm Türk illerine:

“Yurdumu düşman sardı,
Babamı, atamı da elimden aldı.
Bunu bize yapanı affetmeyeceğim,
Tüm kardeşlerimi yanımda görmek isterim.”

Diğer Türk boyları Ata Kağan'ın çağrısını kabul etti, ona desteklerini ilettiler. Birlik olup bir bayrak altında birleştiler, Ata Kağan liderliğinde düşman illerine sefer düzenlediler. Ne demişler, birlikten kuvvet doğar. Bu kuvvete dayanamadı düşmanlar. Herkes Ata Kağan'ın gücünü kabul etti, ona boyun eğdi. Ata Kağan boyunu imparatorluğa taşıdı.

İlerleyen dönemlerde Ata Kağan'ın çocukları oldu. Ata Kaan en büyük çocuğuna babasının ismi olan Göktuğ ismini verdi. Göktuğ; dedesi gibi mert, akıllı ve cesurdu. Dedesi gibi olgun, babası gibi güçlüydü. Herkesin gözünde boyun gelecekteki hakanıydı.

Ey kudretli Ata Kağan,
Geriye bıraktı aslan gibi oğul.
Hiç kimse karşısında duramaz.
Tüm cihan bir araya gelse,
Onun devletini yıkamaz.